

KOSE GÜMNAASIUMI ARENGUKAVA
AASTATEL 2015-2020

KOSE 2015

SISUKORD

1. ARENGUKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED JA KOOLIARENDUSE PÕHIVALDKONNAD.....	4
1.1 Kooliarenduse põhimõtted, arengukava koostamise aluseks olev lähenemisviis ja metodoloogia.....	4
1.2 Kooliarenduse põhivaldkonnad ja Eesti Hariduse Infosüsteemi kantavad tegevusnäitajad.....	6
1.3 Arengukava koostamise protsess	7
1.4 Kooli missioon, visioon ja väärtused	9
1.4.1 Missioon.....	9
1.4.2 Visioon.....	9
1.4.3 Kose Gümnaasiumi põhiväärtused	10
1.4.4 Tunnuslause	11
1.4.5 Logo	11
2. KOOLI HETKEOLUKORRA ANALÜÜSI TULEMUSED JA KOOLIARENDUSE PÕHISUUNAD.....	12
2.1 Eestvedamine ja juhtimine	12
2.1.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas <i>Eestvedamine ja juhtimine</i> :..	12
2.1.2 Olulisemad kooli parendustegevused valdkonnas <i>Eestvedamine ja juhtimine</i> : 13	
2.2 Personalijuhtimine	13
2.3 Koostöö huvigruppidega.....	14
2.3.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas <i>Koostöö huvigruppidega</i> :	14
2.3.2 Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas <i>Koostöö huvigruppidega</i> :	15
2.4 Ressursside juhtimine	15
2.4.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas <i>Ressursside juhtimine</i> :	15

2.4.2	Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas <i>Ressursside juhtimine</i> :	16
2.5	Õppe- ja kasvatusprotsess	17
2.5.1	Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas <i>Õppe- ja kasvatusprotsess</i> : ..	17
2.5.2	Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas <i>Õppe- ja kasvatusprotsess</i> :	18
2.5.3	Eesmärgi saavutamise mõõtmise indikaatorid.....	18
2.6	Õppeasutust mõjutavad peamised välistegurid.....	19
3.	ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD.....	21
4.	ARENGUKAVAS KASUTATAVAD MÕISTED JA LÜHENDID	22

1. ARENGUKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED JA KOOLIARENDUSE PÕHIVALDKONNAD

Kose Gümnaasiumi arengukava on dokument, mis on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 alusel ning sisaldab kooli arengu eesmärke ja põhisuundi.

1.1 Kooliarenduse põhimõtted, arengukava koostamise aluseks olev lähenemisviis ja metodoloogia

Kooliarendus Kose Gümnaasiumis põhineb protsessikesksel lähenemisviisil ning pideva parendamise (*Kavandamine – Kavandatu teostamine – Tulemuste hindamine – Parendamine*) metodoloogial. *Kavandamine* kajastub eelkõige arengukavas kirjeldatud kokkulepitud lähenemistes ja arengukava eesmärkides. *Kavandatu teostamine* kajastub eelkõige igaks õppeaastaks koostatud üldtööplaanis. *Tulemuste hindamine* kajastub eelkõige õppeaasta analüütilises kokkuvõttes ja sisehindamise aruandes, kus hinnatakse eesmärkide saavutamiseks rakendatud tegevuste tulemuslikkust. *Parendamine* kajastub eelkõige sisehindamise aruandes, kus hetkeolukorra analüüsi põhjal selguvad prioriteetsed parendusvaldkonnad. Sisehindamise aruanne on omakorda sisendiks arengukavale, kus kavandatakse uued eesmärgid. Käesolev arengukava on üks protsessikesksel lähenemisviisil põhineva kooliarendussüsteemi osa, mis põhineb *pideva parendamise* metodoloogial.

Valitud *pideva parendamise* metodoloogia võimaldab hinnata koolile seatud nõudmiste ja eesmärkide saavutamise vastavust tegelikkusega, selgitada välja olulised parendusvaldkonnad, kavandada ja rakendada vajalikud parendusmeetmed ja -tegevused, eraldada arendustegevusteks asjakohased ressursid ning hinnata mõõdetavalt eesmärkide saavutamist. Pideva parendamise metodoloogia võimaldab jõuda juhtimise protsessis põhjendatud otsusteni, mis väljendub arengukavas prioriteetsete eesmärkidena ja nende saavutamist kindlustavate meetmetena.

Arengukavas on määratletud kooliarenduse põhisuunad aastateks 2015–2020, et tagada kooli jätkusuutlikkus ja järjepidev areng. Arengukavas on esitatud eesmärgid ja meetmed nende saavutamiseks. On loodud ettekujutus kooliorganisatsiooni arengust, kuhu liikmed

tahavad pürgida kooli õppekava tulemusliku rakendamise kaudu. Arengukavas väljendatakse, millisena näevad kooliorganisatsiooni liikmed kooli viie aasta pärast ning milliseid eesmärke soovitakse saavutada selleks, et tagada kooli õppekava järgi toimiv õppe- ja kasvatusprotsess.

Arengukava on koostatud põhimõttel, et arengut kavandatakse oma kooli jaoks. Arengukavas esitatud eesmärkide saavutamise kohustus on ainult kooli töötajatel. Arengusuunad, mida selle arengukava elluviimisega soovitakse saavutada on järgmised:

- konkurentsivõime suurenemine;
- otsuste langetamise mõjususe suurenemine;
- kooli tegevusnäitajate paranemine;
- olemasolevate ressursside optimaalsem kasutamine;
- töötajate vastutusvõime suurenemine;
- intellektuaalse kapitali suurenemine;
- protsesside efektiivsuse edendamine;
- info liikuvuse paranemine;
- usaldusväarsuse tõstmine;
- jätkusuutliku arengu tagamine;
- huvigruppide lojaalsuse ja ühtse koolipere tunde tugevnemine;
- õpilaskonnas õpimotivatsiooni kasvamine;
- õpilaskonna õppeedukuse paranemine;
- oma kooli gümnaasiumiastmes jätkavate põhikooli lõpetajate osakaalu suurendamine, õpinguid jätkavate gümnaasiumi lõpetajate suurem osakaalu kasvatamine;
- lastevanematega koostöö elavdamine.

Kose Gümnaasiumi arengukava koostamisel on arvestatud Kose Gümnaasiumi sisehindamise aruannet, mis on kehtestatud 17.05.2013. aastal direktori käskkirjaga nr 37, sisehindamises märgitud kooli tegevuse tugevuste ja parendusvaldkondadega, Kose valla arengukavaga aastateks 2015–2025 (*Kose Vallavolikogu määrus nr 42 „Kose valla arengukava 2015-2025“/vastu võetud 06.11.2014. aastal*) vabariigi üldharidussüsteemi arengukavaga aastateks 2007–2013, Vabariigi Valitsuses 08.05.2014. aastal kinnitatud

„Konkurentsivõime kava `EESTI 2020`“, Riigikogus 22.01.2014. aastal heaks kiidetud dokumenti „Teadmistepõhine Eesti“ 2014–2020, Haridus- ja teadusministeeriumis välja töötatud arengukava „Tark ja tegus rahvas“ 2015–2018 ning hariduse ja koolituse alal üleeuroopalises raamistikus esitatud strateegiliste eesmärkidega aastaks 2020. Kose Gümnaasiumi arengukava koostamisel on samuti lähtutud Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2005. aasta määruses nr. 302 „Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“ toodud organisatsioonipõhise arengukava koostamise ja täiendamise põhimõtetest.

Koostatud arengukava on aluseks iga õppeaasta tegevuste üldtööplaanile, milles esitatakse arengukavas olevate eesmärkide realiseerumine läbi konkreetsete tegevuste ja nende tegevuste rakendamise. Üldtööplaanis kavandatakse üheks õppeaastaks detailsemad tegevused meetmete saavutamiseks, sõnastatakse mõõdetavad tulemused, esitatakse tegevuste tähtajad ja tegevuste saavutamise eest vastutavad isikud.

Igal aastal on võimalik ajakohastada olemasolevat arengukava vastavalt toimunud muutustele välis- ja koolikeskkonnas ja õppeaasta analüütilise kokkuvõtte tulemustele toetudes, millega tagatakse tegevuste planeerimise ja arengukava täitmise järjepidevus. Iga õppeaasta lõpus hinnatakse õppeaastat kokku võtvas õppenõukogus saavutatud tulemusi ja fikseeritakse saavutatu. Tulemuste analüüsi põhjal võetakse vajadusel augusti viimasel õppenõukogul vastu otsused arengukava ajakohastamiseks. Augustikuu õppenõukogus fikseeritakse algava õppeaasta üldtööplaanis prioriteetsed tegevused, koostatakse tegevuste täitmiseks kalenderplaani koos tähtaegade ja vastutajatega.

1.2 Kooliarenduse põhivaldkonnad ja Eesti Hariduse Infosüsteemi kantavad tegevusnäitajad

Kooli arengukava aastateks 2009–2011 ülesehitamisel oli aluseks võetud viis põhivaldkonda haridus- ja teadusministri 13.08.2009. aasta määrusest nr. 62 „Kooli ja koolieelse lasteasutuse nõustamise tingimused ja kord sisehindamise küsimustes“:

- tegevusvaldkond „Eestvedamine ja juhtimine“;
- tegevusvaldkond „Personalijuhtimine“;
- tegevusvaldkond „Koostöö huvigruppidega“;

- tegevusvaldkond „Ressursside juhtimine“;
- tegevusvaldkond „Õppe- ja kasvatusprotsess“.

Et oleks võimalik jälgida arengukava täitmist ja kooliarenduse toimimist aastatel 2011–2014, on 2015–2020 arengukava üles ehitatud nendele viiele valdkonnale, kuigi vahepeal on muutunud nõudmised koolide arengukavadele.

Haridus- ja teadusministri 3. septembril 2013. aastal avaldatud määrusest nr 42 „Koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste tegevusnäitajad“, kajastuvad EHIS-es. Need põhivaldkonnad, millele toetatakse oma iga-aastast üldtööplaani koostades, on alljärgnevad:

- õpilastega seotud tegevusnäitajad;
- õpetajate, juhtide ja tugispetsialistidega seotud tegevusnäitajad;
- põhikooli ja gümnaasiumiga seotud tegevusnäitajad.

Kooli põhivaldkondadena aluseks võetud viis tegevusvaldkonda hõlmavad kokkuvõetult kogu kooli tegevust. Viiest tegevusvaldkonnast ja kolmest tegevusnäitajate grupist lähtutakse sisehindamisel, arengukava ja üldtööplaani koostamisel ning õppeaasta analüütilises kokkuvõttes. Selline järjekindel ja süsteemne lähenemine sisehindamisel, arengukavas, üldtööplaanis ja õppeaasta analüütilises kokkuvõttes, soodustab plaanipärase juhtimise kaudu eesmärkide saavutamist.

Kose Gümnaasiumi arengukavas on esitatud eelpool toodud viie tegevusvaldkonna lõikes nii hetkeolukorra analüüs kui arengukava tegevuskava. Tegemist ei ole siiski sõltumatute tegevusvaldkondadega ja nende valdkondade iseseisva arengu kavandamisega, vaid arengu kavandamine nende valdkondade kaudu võimaldab lõimida õppe- ja kasvatusetegevused ning seda toetavad tegevused.

1.3 Arengukava koostamise protsess

Arengukava koostamiseks moodustati 2012. aastal töörühm, keda juhtis kooli direktor ning kelle ülesandeks oli korraldada arengukava koostamine. Töörühm analüüsis sisehindamise tulemusi aastate 2006-2009 ja 2010-2012 kohta ning sisehindamise

aruannetesse kirjutatud ettepanekuid parendustegevusteks. Sõnastati prioriteetsed eesmärgid ja seati sihid järgneva viieks aastaks. Lepiti kokku prioriteetsete arengueesmärkide saavutamiseks meetmed ja peamised tegevused järgneva viieks aastaks, mis oleksid rakendatavad olemasolevate inimestega, kaasaksid erinevaid huvigruppe, oleksid teostatavad kindlaks tähtjaks, eeldaksid minimaalselt täiendavaid rahalisi kulutusi ja tagaksid kooli jätkusuutliku arengu.

Arengukava koostamisel oli oluliseks asjaolu, et arengukava koostamisse olid kaasatud kõik asjassepuutuvad huvipooled, eelkõige need, kes arengukava ellu viivad. Kaasatuse suurendamiseks on arengukava kokku kirjutatud sisehindamise käigus moodustatud eraldi tööruhmade ettepanekutest, mis arutati läbi kõikide õpetajatega õppenõukogu koosolekutel õppeaastatel 2012-2013 ja 2013-2014. Koostöös hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukoguga on arengukava eelnõusse sisse viidud parandused. Huvipoolte kaasamine tagas avatud diskussiooni ja ühtse arusaama kavandatavast. Arengukava koostamise etappidel anti erinevatele kooliga seotud huvipooltele võimalus nõudeid koolile analüüsida ja sõnastada järgnevateks aastateks mõõdetavaid põhieesmärke.

Arengukava sisulisele koostamisele järgnes arengukava vormistamine ja huvigruppidele esitlemine õppeaasta 2013-2014 IV õppeveerandil. Arengukava esitati koolipidajale haridusnõuniku kaudu arvamuse avaldamiseks 2014. aasta juunis.

2014. aasta augustis avalikustas Kose Gümnaasiumi direktor vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 kooli arengukava kooli kodulehel, kuigi selleks ajaks ei olnud koolijuhil võimalik kooskõlastada valminud arengukava Kose valla arengukavaga, samuti puudus võimalus arvestada kooli arengukavas Kose valla hariduse arengukava ja koolipidaja ei olnud kooli arengukava kinnitanud. Koolis oldi teadlikud, et pärast Kose valla arengukava ja Kose valla hariduse arengukava valmimist tuleb Kose Gümnaasiumi arengukava nende dokumentidega kooskõlla viia. 2014. aasta augustis valminud Kose Gümnaasiumi arengukavas oli arvestatud Kose Vallavalitsuse ning Kose Vallavolikogu hariduskomisjoni suulisi märkusi, soovitusi ning ettepanekuid aastast 2013.

Arengukava lõplikul vormistamisel on arvestatud 01.09.2013 rakendunud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses fikseeritud muutunud nõudeid koolide arengukavadele, samuti

arvestati kooli hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu liikmete arvamustega ja Kose Vallavolikogu hariduskomisjonilt sügisel 2014 saadud arvamusega. Ühtseid nõudeid Kose valla koolide arengukavade vormistamiseks välja töötatud ei ole.

1.4 Kooli missioon, visioon ja väärtused

Kose Gümnaasiumi missioon ja visioon sõnastati aastatel 2006-2007.

Missiooni all mõistetakse oma olemasolu üldist eesmärki või kestvat põhjust, seda, miks ja kelle jaoks me eksisteerime. **Visioon** antakse soovitatav olukorrajeldus – milline ollakse tulevikus, mille poolest eristutakse, kuidas ja kelle jaoks töötatakse ning kes sellest kasu saab. **Väärtuste** all mõistetakse ühiseid hoiakuid, suhtumist ja käitumisreegleid, mis aitavad kõige paremini missiooni teostada ja visioonis kirjeldatud seisundini jõuda.

1.4.1 Missioon

Kose Gümnaasiumi missioon on Kosel luua õpikeskkond haritud, kõlbelise, teotahtelise, oma eluga toime tuleva, julge ja vaba isiksuse – Eesti Vabariigile lojaalse kodaniku kujunemiseks.

1.4.2 Visioon

Kose Gümnaasiumi eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kogukonna kooliks olemises, kus edendatakse innovatsiooni, loovust ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilaste praktilise intelligentsuse kujunemise toetamisele kõikides üldpädevustes. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut.

Kose Gümnaasium:

- Kose gümnaasium on kogukonnakool, mille muudavad omanäoliseks selles töötavad enam kui 20 kooli vilistlast, mistõttu võib seda pidada kogukonna vaimu kasvulavaks, mis annab kindla stardipaku edasise hariduse omandamisel ning kuhu ollakse valmis tagasi pöörduma, et kohalikku elusse-olusse vääriliselt tagasi anda.

- Kose gümnaasium panustab õpilase individuaalse arengu suunamisse. Töötades põhikoolis õpilastega kõigis riigieksamiainetes tasemerühmades, on igal õpetajal võimalus fokuseerida konkreetse rühma võimetele vastavalt õppetöö suund ja meetod, luues nii õpilastele vajalik, piisav ja märkamist tagav õpikeskkond ja areng.
- Kose gümnaasiumi põhikooli lõpetanu on omandanud tugeva ja konkurentsivõimelise põhihariduse, mis tagab õpilasele enesekindla vundamendi hariduse omandamiseks gümnaasiumis või kutseõppes.
- Kool tagab gümnaasiumihariduse kõigile piirkonna õpilastele, kes näevad õppimises võimalust ja tahet ning teadmistes eeldust ja edasiviivat jõudu, et olla võimeline kandideerima ja silma paistma konkurentsivõimelisel haridusmaastikul.
- Kool kannab endaga kaasas mitmeid pikaajalisi traditsioone, näiteks spordi, koorilaulu ja rahvatantsu näol ning pakub oma õpilastele enam kui 22 koolisest huviringi, alustades laulu- ja tantsuringidest ning lõpetades male- ja kaberingi ning rokikooliga.
- Lisaks õppetööle toetab Kose Gümnaasium huviharidust, tehes tugevat koostööd keskuses asuvate huvikoolidega (kunsti-, muusika- ja spordikool), luues nii võimalusi igal lapsel oma vajadustest lähtudes areneda ka väljaspool õppetööd. Huvikoolile lisaks tegutseb vallas mitu huviklubi (tennis, jalgpall, karate, jne).
- Kool võimaldab õpilastel õppida ka mittestatsionaarses õppes ning tagab vajadusel eksternõppe e-õppekeskkonnas.
- Koolivormi (1. – 4. klass) kaudu eemaldab kool noores ja kujunevas inimeses välimuse põhjal hinnangute andmise võimaluse, luues kõigile võrdsed võimalused ning lubades keskenduda eneseotsimisele, maailmapildi ja inimlike väärtuste kujunemisele hinnangutevabas õhkkonnas.

1.4.3 Kose Gümnaasiumi põhiväärtused

- SALLIVUS JA KIUSAMISEST VABA ÕPPEKESKKOND – peame väärtuseks tolerantset ja võrdset suhtumist õpilaste seas. Kose Gümnaasiumis koheldakse kõiki eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades inimese eneseväärikust ja isikupära. Teeme kõik selleks, et vältida koolis vägivalda ja kiusamist.
- TERVISLIK ELU- JA MÕTTEVIIS – väärtustame füüsilise ja vaimse keha tervislikku funktsioneerimist tervisliku eluviisi kaudu, luues eelduse headele mõtetele. Kose Gümnaasiumi õpilane on haritud, terve, mõtte- ja tundevoimeline,

erksa sotsiaalse närviga noor inimene, kelles peab olema tasakaal hinge, mõistuse ja keha vahel.

- **JULGUS, ENESEKINDLUS JA AUSUS** – väärtustame õpilastes julgust öelda ja mõelda, enesekindlat ja ausat ellusuhtumist endasse ja teistesse.
- **KULTUURI HOIDMINE JA SÄILITAMINE** – väärtustame teed uute teadmiste ja arengu juurde, austades oma kultuuripärandit ja seistes selle säilimise eest.

1.4.4 Tunnuslause

Tunnuslause valiti avaliku konkursi korras aastal 2013.

„Vaata ja näe, uuri ja avasta!“

1.4.5 Logo

Kose Gümnaasiumi logo valiti avaliku konkursi korras aastatel 2005-2006.

Kooli logol on kujutatud valgel taustal sinist silma, mis toetub sini-valgele ruudule, all trükitähtedega kirjutatud kooli nimi.

- **Silm** sümboliseerib avarat maailmavaadet, huvitatust ja uudishimu ümbritseva suhtes.
- **Ring** silma ümber sümboliseerib silmaringi avarust.
- **Ruut** sümboliseerib kindlat seisukohta laadis: „Teame, millele on toetuda arvamuse kujundamisel, oleme kindlalt kahe jalaga maas“.

2. KOOLI HETKEOLUKORRA ANALÜÜSI TULEMUSED JA KOOLIARENDEUSE PÕHISUUNAD

Kooli hetkeolukorra analüüs on esitatud lähtuvalt kooli sisehindamise tulemustest. Terviklik kooli tugevuste ja parendusvaldkondade analüüs on toodud Kose Gümnaasiumi sisehindamise aruandes, mis kehtestati direktori käskkirjaga nr.37/17.05.2013. aastal. Kooli sisehindamise aruandes esitatud olulisemad parendusvaldkonnad määravad kindlaks kooliarenduse põhisuunad lähiaastateks. Järgnevalt on esitatud olulisemad kooli tugevused ja kooliarenduse põhisuunad viie tegevusvaldkonna lõikes.

2.1 Eestvedamine ja juhtimine

2.1.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas *Eestvedamine ja juhtimine*:

- Rakendatud on tegevuste planeerimise süsteem, mis põhineb protsessikesksel lähenemisviisil ning pideva parendamise ehk *Kavandamine – Kavandatu teostamine – Tulemuste hindamine – Parendamine* metodoloogial. Loodud on sidusus sisehindamise aruande, üldtööplaani, õppeaasta analüütilise kokkuvõtte ja töötajate ning allüksuste tööplaanide vahel. Jälgitakse kõiki viit olulist kooliarenduse valdkonda - eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine, õppe- ja kasvatusprotsess.
- Kokku on lepitud ja sõnastatud kooli missioon, visioon ning väärtused. Sisehindamise käigus läbiviidud küsitluste analüüs näitab, et kooli töötajate, nii pedagoogide kui õppeprotsessi toetava personali näitajad, mis iseloomustavad töötajate ühiselt kokkulepitud väärtuste omaksvõttu ja nende järgimist, on iga aastaga kasvanud.
- Koolis on väljakujunenud traditsioonid, mis avalduvad perioodiliselt toimuvates õppekava toetavates ülekoollistes ja tunnivälistes üritustes, mis kaasavad kogu koolipere ja ka algklasside õpilaste vanemaid.
- Ajakohastatud on vastavalt vajadustele ja seadusandlusele kooli põhimäärus (22.08.2013), arengukava (2012-2015), õppekava (02.09.2013), kooli kodukord (24.03.2014), õpilasesinduse põhimäärus (24.01.2012), töökorralduse reeglid (28.03.2012), kriisiplaan (04.03.2013) ning teised põhikooli- ja

gümnaasiumiseadusest tulenevad kooli põhiprotsesse kirjeldavad ja suunavad dokumendid.

2.1.2 Olulisemad kooli parendustegevused valdkonnas *Eestvedamine ja juhtimine*:

- Seoses uue „Põhikooli riikliku õppekava“ ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ rakendamisega on lähiaastail vajalik keskenduda õpetajate ühtsete arusaamade kujundamisele kujundavas hindamises ning üldpädevuste saavutamise osas.
- Seoses muutustega põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses on vajalik korrastada kooli personali struktuur ja ametikohtade nimistu, hinnata selle vastavust tänastele nõudmistele.
- Koostöös koolipidajaga töötada välja meetmed noorte õpetajate töölevõtmiseks ja kaadri voolavuse vähendamiseks.
- Vajalik on pidevalt täiustada ja uuendada ametijuhendeid, mis tooksid organisatsiooni suuremat selgust tööülesannete täitmisel ja koostöö korraldamisel. Sellega kujuneks organisatsioonikultuur koostöökeskseks ning töökeskkonna mikrokliima näitajad kasvaks positiivses suunas.

2.2 Personalijuhtimine

Olulisemad kooli **parendusvaldkonnad** ja kooliarenduse **põhisuunad** tegevusvaldkonnas *Personalijuhtimine*:

- Vajalik on arendada töökeskkonda ja tagada koolis erinevate ametigruppide vahel sellised töösuhted, mis välistavad nn kaadri voolavuse ning tagavad töötajate rahulolu oma töökoha ja tööandja suhtes.

Selleks on vajalik keskenduda järgmistele suundadele:

- Uued arengutrendid (näiteks integreerumine Euroopa ja maailma kogukonda, maailmamajanduse mõjud, stabiilsus riikidevahelistes suhetes jne) nõuavad koolilt pidevat õppekava arendust ja sellest lähtuvalt pidevat personalivajaduse hindamist. Uue kvalifitseeritud kaadri värbamine noorendab eeldatavalt töötajate keskmist vanust ja toob kooli uuenduslikke mõtteid.

- Vajalik on vähendada osalise koormusega töötavate põhiainete õpetajate arvu, rakendada tööle täiskoormusega õpetajad.
- Kooli õpetajaskonda ja töötajaid tuleb motiveerida tegelema enesetäiendusega, soodustada ja luua võimalused täiendkoolitustes osalemiseks.
- Iga töötaja loomuliku soovi toetamine panustada kooli arengusse, kaasata igapäev koostööks ja saavutuste juhtkonnapoolset tunnustamist kokkulepitud tunnustamissüsteemi kaudu.
- Rahuloluküsitluste läbiviimist tuleb vajaduspõhiselt jätkata. Kindlasti tuleb rahuloluküsitlused läbi viia vähemalt kord arengukava perioodi jooksul. Nii tagatakse personali vajadustele vastava ja personali vajadusi rahuldava töökeskkonna säilimine ja paindlik vajaduspõhine arendamine, tagatud saab kooli üldise arengu stabiilsus ja töötajate rahulolu kooli kui tööandjaga.

2.3 Koostöö huvigruppidega

2.3.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas *Koostöö huvigruppidega:*

- Kose vallas ollakse väga tähelepanelikud ja toetavad koolide vajaduste suhtes. Kose Gümnaasiumi juhtkonna koostöö koolipidajaga on sujunud arusaamise ja abistamise õhkkonnas. Huvitatus kooliarenduseks on mõlemapoolne.
- Kose Gümnaasiumi hoolekogu ja kooli direktori koostöö on olnud asjalik, konstruktiivne, vajaduspõhine ja kooliarendust toetav.
- Kose Gümnaasiumi õpilaste vanematega on head suhted: vanemad osalevad aktiivselt lastevanemate üldkoosolekutel, klassikoosolekutel ja klassivälistes tegemistes, annavad nõu ja osutavad koolis parendamist vajavale.
- Kose Gümnaasiumil on toimivad koostöösuhted kõrgkoolidega, millistes edasiõppimisest on huvitatud meie gümnaasiumiosa akadeemilise suuna õpilased: Tallinna Ülikooliga, Tartu Ülikooliga, Tallinna Tehnikaülikooliga.
- Kose Gümnaasiumil on toimivad koostöösuhted rakendusharidust andvate koolidega, millistes edasiõppimisest on huvitatud meie gümnaasiumiosa sotsiaal- ja rakendusainete suuna õpilased.
- Kose Gümnaasiumil on partnerlusel toimivad koostöösuhted Kose Kunstikooliga, Kose Spordikooliga ja arendamisel on suhted Kose Muusikakooliga.

- Kose Gümnaasium on koostöös Kose valla teiste üldhariduskoolidega.
- Kose Gümnaasium on kaasatud arvestatava partnerina Kose valla või Kose valla allasutuste korraldatud ühisüritustesse; Kose Gümnaasiumi esindajad on kaasatud valla arengukavade koostamise jne töörühmadesse ja Kose vallas tegutsevate ettevõtjate ümarlaudade tegevustesse.
- MTÜ Kose Gümnaasiumi Vilistlaskogu on eriti hinnatud koostööpartner koolielu mitmekesistamisel ja kooliarendusel.

2.3.2 Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas *Koostöö huvigruppidega:*

- Kooliarenduse põhisuunaks tegevusvaldkonnas *Koostöö huvigruppidega* peab jääma püsivate ja kooliarenduses vajalike koostööpartnerite leidmine, partnerite koostööle kinnistamine ja partnerites koostöösooviks huvi säilitamine, koostöö eri vormide arendamine ja koostööpartnerite arvu optimaalsena ning stabiilsena hoidmine.
- Parendusvaldkonnaks on kindlasti kohalike huvikoolidega koostöö laiendamine ja süvendamine, eriti koostöö tõhustamine Kose Muusikakooliga.

2.4 Ressursside juhtimine

2.4.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas *Ressursside juhtimine:*

- Koostöö hoolekogu, kooli juhtkonna ja koolipidaja vahel iga-aastaselt eelarvet menetledes on konstruktiivne ja kooliarenduse seisukohalt edasiviiv ja kasulik. Kooli eelarve kinnitamisel on koolipidaja arvestanud kooli esmaste vajadustega ja kiiret teostamist vajavate tööde rahastamine on teoks saanud.
- Koolis on õpetajate töökoosolekutel 2013. aastal arutatud ja kokku lepitud ruumilahenduses ja kooli füüsilise keskkonna parendamise etappides ja tegevuste järjekorras. Sõlmitud kokkulepped ja tegevused on ka õpilasesinduses poolehoiu saanud. Kokku lepitud ruumilahenduse skeem on juhtkonnale suuniseks kooli füüsilise keskkonna parendamisel, ruumide kasutuse ümberkorraldamisel ja renoveerimisel vastavalt kooli eelarveliste vahendite olemasolule.

- Õppeaastal 2014/2015 sai kool endise algklasside maja kõikidesse ruumidesse uued rulood, kokku viis klassi varustati uue mööbliga; sisustati auditoorium, väikeklass ja individuaalõppe klass. Aulas on 100 uut ilusat tooli ja akendel ees pimendusefektiga rulood.
- Eelarveliste vahendite kaudu on viimase viie aasta jooksul parendatud IKT-alast võimekust, remonditud ruume, soetatud õppevahendeid ja toetatud õppekavaväliseid tegevusi.
- Kooli materiaal-tehniline baas on viimase viie aasta jooksul läbinud uuenduskuuri ja vastab mõlema õppehoone ruumistikus enma-vähem tänapäevasele tasemele.
- Kooli õpetajaskond ja töötajad on kaasatud eelarvevahendite säästlikule kasutamisele ja säästlikkust õpetatakse ka õpilastele.
- Kose Gümnaasium on koolipidaja poolt kaasatud Kose vallas välja arendatud keskkonnahoidliku majandamise süsteemi.

2.4.2 Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas *Ressursside juhtimine:*

- Kooli materiaal-tehniline baas, IKT vahenditega varustamine on vaja viia lõplikult vastavusse riiklikus õppekavas kirjeldatud ainekavades nõutuga, samal ajal tuleb arvestada IKT valdkonna homse päeva vajadusi.
- Vajalik õppehoone Pikk 12 täielik renoveerimine, kaasaegse keemia ja loodusainete klassiruumide ja labori välja ehitamine ning õppekava täitmiseks ja kooli pidamiseks vajaliku sisustuse, inventari, õppe- ning töövahendite ost ja paigaldamine.
- Vajalik koolile kasutuseks antud ja koolimajaga kokku ehitatud võimla ja riietusruumide renoveerimine.
- Koolimaja territooriumil (Pikk 12) asuv liivapõhjaga võrkpalliväljak ja väliõppeklass vajavad uuenduskuuri enne taas-kasutusele võtmist.
- Koolimaja juurde on vajalik ehitada varjualusega jalgratta hoiukoht.
- Viia lõpule koolipargi terviklahendus – piirdeaed, puhkealad, puude hooldus jne.

2.5 Õppe- ja kasvatusprotsess

2.5.1 Olulisemad kooli tugevused tegevusvaldkonnas *Õppe- ja kasvatusprotsess:*

- Koolis on kehtiv, kõikide osapooltega läbi arutatud ja riiklikule õppekavale vastav õppekava, ainekavad.
- Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS) kajastab Kose Gümnaasiumi karakteristikuid reaalselt: info sisestamine EHISse elektroonilisse keskkonda on koolitöötajatega kokku lepitud ja süsteemne.
- Dokumentide haldamiseks kasutab Kose gümnaasium infosüsteemi „Eesti Koolide Infosüsteemi“ lühend EKIS.
- Algklasside osas (1.-4. klassid) on hästi korraldatud pikapäevarühma töö, mille raames toimub tõhusalt õpiabirühmade töö. Algklassides on 2012. aastast alates õppeedukus 100%.
- Algklasside osas on 2015. aasta kevadel 174 õpilasest kokku 151 õpilasel (86,78 %) õppeedukus vähemalt hea: ainult „viitele“ õppijaid on 70 ja „neljadele- viitele“ õppijaid 81.
- Põhikooli III kooliastmes toimub õppetöö eesti keeles, kirjanduses, matemaatikas ja võõrkeeltes kolmes tasemerühmas, mis tagab kõikidele õpilastele temale sobiva õpikeskkonna ja õpijõudluse.
- Uue õppekava järgi õpetatakse gümnaasiumis riigieksamiaineid õppesuundade üleselt süva- ja tavaõppe rühmades.
- Õpilaste erivajaduste toetamisega seotud tegevustik on koolis kokku lepitud ja toimib, HEV koordineerijateks on määratud õppealajuhatajad, määratud on ka HEV õpilastega tegelev meeskond.
- HEV õpilastega tegelevad õpetajad on läbinud koolituse „HEV õpilane koolis“.
- Koolis töötavad kooliõde, eripedagoog-defektoloog/logopeed, sotsiaalpedagoog.
- Kõik õpetajad on teadlikud vajadusest õpilaste erisusi märgata ja igast erisusest HEV koordineerijat või sotsiaalpedagoogi teavitada.
- Koostöös koolipidajaga on käivitatud õpe väikeklassides vastavalt maakondlike nõustamiskomisjonide soovitudele.
- Kooli ja kodude vaheline koostöö on aasta-aastalt parenenud ning need suhted rajanevad usaldusel, hoolivusel ja jagatud vastutusel.

- Kooli HEV õpilastega tegeleva meeskonna koostöö valla sotsiaalvaldkonna ja lastekaitsetöötajatega on tihe, tulemustele suunatud ja toimib.

2.5.2 Olulisemad kooli parendusvaldkonnad ja kooliarenduse põhisuunad tegevusvaldkonnas *Õppe- ja kasvatusprotsess:*

- Vähendada IV kooliastme õpilaste koolist väljalangevust ja tõsta õppekvaliteeti.
- Aineõpetajatel, ringijuhtidel, tugisüsteemide spetsialistidel, klassijuhatajatel ja huvijuhtidel pöörata senisest suuremat tähelepanu andeka lapse väljaselgitamisele ja erivajadusele.

2.5.3 Eesmärgi saavutamise mõõtmise indikaatorid

2018. aasta kevadeks on saavutatud olukord, kus kõikidele õpilastele on tagatud nende võimetest ja isikupärast lähtuvad tugi- ja toetusmeetmed, õpiabi ja muu vajalik tugi, mille tulemusena:

- klassikursuse kordajate arv on 0;
- õppekvaliteedi protsent on üle poole õpilaste üldarvust;
- gümnaasiumi õpinguid alustanud noortest lõpetab kooli vähemalt 95%.

Lisaks:

- Vastavalt vajadusele koostöös koolipidajaga avada ja hoida töös vajalik arv väikeklasse ja ühele õpilasele keskendunud õpe.
- Arendada edasi õpiabi süsteeme.
- Tõsta õpetajate oskusi ja motivatsiooni tegeleda HEV õpilastega ja nendega töötades õpiabi erinevate võimaluste kasutamiseks. Selleks tuleb suunata õpetajad täiendkoolitustele ja leida võimalusi õpetajate lisatöö tasustamiseks.
- HEV õpilastega töötamise meeskonda lülitada psühholoog ja eripedagoog alates õppeaastast 2015/2016.
- Kasutada kõiki võimalusi asjaliku ja töötahtelise keemiaõpetaja palkamiseks ning püsivaks liitmiseks kooli õpetajate meeskonnaga.
- Tõhustada juhtkonna ja koolipidaja koostööd aineõpetajate töökeskkonna parendamiseks.

- Tõhustada koostööd ainekomisjonide ja juhtkonna vahel eesmärgiga tõsta aineõpetuse taset läbi kaasaegsete õpimeetodite kasutusele võtmise kaudu.
- Arenguveestluste ja teiste koostöö võimaluste kaudu tagada kooli ja kodu vaheline usalduslik, lugupidav ja hooliv koostöö.

2.6 Õppeasutust mõjutavad peamised välistegurid

Allpool järgnevad olulisemad väliskeskkonna tegurid, mis lähiajal õppeasutuse tegevust mõjutavad:

- Eesti jätkuv integreerumine Euroopa ja kogu maailma kogukonda, mis toob esile vajaduse pöörata suurt tähelepanu õpilaste keeleoskuse arendamisele ning teiste kultuuride mõistmisele.
- Ebakindlus majandusliku olukorra suhtes tulevikus nii Eestis kui kogu maailmas, mis toob kaasa senisest suurema vajaduse järgida säästliku ja paindliku majandamise põhimõtteid.
- Tehnoloogia kiire areng, mis loob uusi võimalusi õppeprotsessi paindlikumaks korraldamiseks, e-õppe võimaluste kasutamiseks igapäevases koolitöös, kuid samas esitab väljakutse pedagoogide IKT-alasele pädevusele ja IKT süsteemsele kaasajastamisele koolis.
- 17. jaanuaril 2011. aastal jõustunud „Põhikooli riiklik õppekava“ esitas koolile tõsise väljakutse uue õppimiskäsitluse rakendamiseks küllalt lühikese aja jooksul ning lähtuvalt uuest õppekavast tasemel gümnaasiumihariduse tagamiseks õpilastele, kes asusid õppima 10. klassis 1. septembril 2011. aastal.
- Üleminek uuele riiklikule õppekavale toimus 1. septembril 2013. aastal.
- 01.09.2014. aastal hakkas kehtima „Põhikooli riikliku õppekava“ uus redaktsioon, mis nõuab kooli õppekava uut läbivaatamist ja täiendamist õppeaasta 2015/2016 alguseks.
- Kooli igapäevategevust mõjutavad vabariigi valitsuse tasemel ette võetud koolivõrgu reorganiseerimise kavad, mis tekitavad koolikollektiivis ebakindlust tuleviku suhtes. Riigigümnaasiumide loomise mõte ja paikkondade valik mõjutab tulevikus Kose Gümnaasiumi gümnaasiumiosa õpilaste arvu.

- Kose Gümnaasiumi arengut mõjutavaks välisteguriks saab lugeda ka Kose valla ja Kõue valla liitumisprotsessi aastatel 2012-2013 ja 2014. aastal ühinenud vallas koolivõrgu arengukava puudumine.
- Kose vallas võeti alles 06.11.2014. aastal vastu „Kose valla arengukava aastateks 2015-2025“, milles on selgelt sõnastatud gümnaasiumiosa säilitamise soov.

3. ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD

Kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest vastutab kooli direktor. Kooli arengukava koostamise aluseks on kord arengukava perioodi jooksul tehtud sisehindamine, mis on pidev protsess ja mille jooksul selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad.

Koostatud arengukava elluviimiseks kavandatakse iga õppeaasta alguseks detailne arengukava rakendusplaan kooli üldtööplaanis algavaks õppeaastaks. Iga õppeaasta lõpus analüüsitakse arengukava elluviimist ning koostatakse õppeaasta kokkuvõtte. Kokkuvõttes kajastub arengukava elluviimise hetkeseis. Õppeaasta kokkuvõtte arutatakse läbi kooli õppenõukogus. Õppenõukogu annab hinnangu üldtööplaani täitmisele ja esitab vajadusel ettepanekud arengukava uuendamiseks või muutmiseks.

Arengukava muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik. Kooli direktor avalikustab arengukava kooli veebilehel ja annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras.

2015. aastal koostatakse Kose Gümnaasiumi sisehindamise aruanne, milles esitatud kooli tugevused ja parendusvaldkonnad on aluseks arengukava eesmärkide ja nende elluviimiseks vajalike meetmete kavandamisel ja Kose Gümnaasiumi arengukava uuendamisel.

2019. aastal viiakse koolis uuesti läbi sisehindamine, milles esitatud kooli tugevused ja parendusvaldkonnad on taas aluseks arengukava eesmärkide ja nende elluviimiseks vajalike meetmete kavandamisel uues arengukavas, mis kinnitatakse kooli pidaja poolt kehtestatud korras.

4. ARENGUKAVAS KASUTATAVAD MÕISTED JA LÜHENDID

- **PGS** – Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus
- **EHIS** – Eesti Hariduse Infosüsteem
- **MTÜ** – mittetulundusühing
- **HEV õpilane** – haridusliku erivajadusega õpilane
- **ITK** – informatsiooni- ja telekommunikatsioon
- **Indikaator** on eesmärgi täitmist iseloomustav kvalitatiivne või kvantitatiivne näitaja, mis võimaldab eesmärgi täitmist mõõta.
- **Meede** on abinõude kogum eesmärgi saavutamiseks. Meetmete rakendamine toob kaasa konkreetsed, mõõdetavad, asjakohased ja realselt saavutatavad tulemused. **Tegevused** on meetmete rakendamiseks kavandatud konkreetsed tegevused, mis on sõnastatud projektipõhiselt, st tegevus on juhitud, mõõdetav ja sellele on võimalik määrata kindel teostamise tähtaeg (algus- ja lõppaeg).
- **Vastutav isik** on kindlaks määratud meetmele ning ta peab enda tegevuste ja erinevate isikute kaasamise kaudu tagama kogu meetme teostamise.